

Inleiding

De pluimveesector werkt samen aan een sterke en toekomstbestendige vlees- en eiersector. Samenwerking maakt het mogelijk om kansen te benutten, risico's te beheersen en de sector veerkrachtig en gezond te houden. AVINED ondersteunt dit met kennis, advies, kwaliteits- en monitoringsprogramma's, begeleiding bij dierziektebestrijding en initiatieven die bijdragen aan een duurzame en succesvolle sector.

Diergezondheid

Gezonde dieren, vitale sector

Gezonde dieren vormen de basis van een vitale pluimveehouderij. Het verbeteren en behouden van de pluimveegezondheid en de (export)positie heeft voor AVINED hoge prioriteit. Een betere gezondheidsstatus van pluimvee draagt bij aan het dierenwelzijn, de kwaliteit van producten, het bedrijfsrendement en de exportpositie. In 2024 lag de focus op thema's als vogelgriep, bioveiligheid, het Diergezondheidsfonds en onderzoek.

Rol bij vogelgriepuitbraken

In 2024 bleef het aantal uitbraken van vogelgriep op commerciële bedrijven beperkt tot twee, ondanks de voortdurende dreiging. De overheid is verantwoordelijk voor het beleid en de uitvoering van de bestrijding van vogelgriep, maar ook AVINED is hierin, in samenspraak met sectorpartijen, actief betrokken.

- AVINED informeert alle betrokkenen binnen en buiten de sector, tijdens en na uitbraken, over de actuele ontwikkelingen rond vogelgriep.
- AVINED stelt hygiëneprotocolen op voor onder andere bezoekers, pluimveeservicebedrijven en voor het vervoer van (broed)eierv, (slacht)pluimvee en eendagskuikens.
- AVINED is aanspreekpunt voor sector en overheid bij (individuele) knelpunten in de bestrijding.

Vogelgriep beleid

In 2024 nam AVINED, samen met het ministerie van LNV en andere partijen, maatregelen om de sector op de lange termijn weerbaarder te maken tegen vogelgriep (AI). Vaccinatie speelt hierin een belangrijke rol. AVINED financiert mee aan een veldproef naar de effectiviteit van vaccins. Daarnaast ontwikkelt AVINED, in samenwerking met het ministerie, een vaccinatiepilot in de praktijk en een vaccinatiestrategie, met focus op uitvoerbaarheid, betaalbaarheid en minimale handelsbelemmeringen. De pilot start naar verwachting in het eerste kwartaal van 2025. Daarnaast informeert AVINED de sector actief over verbeterpunten in bioveiligheid, laat gericht onderzoek uitvoeren (zoals naar windbreekgaas) en zoekt samen met overheid en wetenschap naar verdere versterking van de bioveiligheid binnen de Nederlandse pluimveesector.

Diergezondheidsfonds

AVINED adviseert de overheid over de verdeling van de kosten van het Diergezondheidsfonds (DGF) over de pluimveesector en over de bijbehorende tarieven. In 2024 sloten de veehouderijsectoren, waaronder de pluimveesector, een nieuw convenant met het ministerie van LNV voor de periode 2025 tot en met 2029. AVINED was één van de ondertekenaars van dit convenant.

Andere pluimveeziekten en veterinaire onderzoek

De pluimveesector monitort verschillende bedrijfsgebonden pluimveeziekten. De uitvoering en aansturing hiervan liggen bij Royal GD. In 2023 werkte AVINED samen met Royal GD aan het verder verbeteren van deze monitoring. Daarnaast financiert en coördineert AVINED onderzoek naar deze ziekten, dat vaak door Royal GD wordt uitgevoerd. Meer informatie hierover is te vinden in hoofdstuk 4

Antibiotica aanpak

Resistente bacteriën kunnen zowel bij mens als dier tot problemen leiden. Om resistentie te verminderen werkt de pluimveesector sinds 2009 actief aan het terugdringen van het antibioticumgebruik, zonder de gezondheid en het welzijn van pluimvee uit het oog te verliezen. In 2024 lagen de speerpunten van deze aanpak op de volgende punten:

- Verlagen van het gebruik van derdekeusmiddelen in de kalkoensector.
- Verder terugdringen van het colistinegebruik in de legsector.
- Stimuleren van vrijwillige registratie en het in kaart brengen van het antibioticagebruik in de eendensector.
- Verlagen van de benchmarkwaarden voor kalkoenbedrijven.
- Voortzetten van het beleid om bedrijven met een hoog gebruik van antibiotica aan te spreken en tot actie aan te zetten via de IKB-schema's.

De aanpak blijft succesvol. In sectoren met traditioneel een laag antibioticumgebruik blijft dit gebruik stabiel laag. In sectoren waar het gebruik voorheen hoog was, zoals bij vleeskuikens en kalkoenen, is het antibioticagebruik de afgelopen jaren sterk gedaald. Bij vleeskuikens daalde het gebruik in 2024 met 19%. Het gebruik bij reguliere kuikens bleef stabiel, terwijl het gebruik bij trager groeiende kuikens met 14% daalde ten opzichte van 2023. Daarnaast groeit het aantal bedrijven dat kiest voor trager groeiende kuikens, terwijl het aantal bedrijven met reguliere kuikens afneemt. Sinds de start van de aanpak bij vleeskuikens in 2009 is het antibioticumgebruik daar gedaald met bijna 85%.

In de kalkoensector steeg het antibioticagebruik in 2024 met 10%. Door het kleine aantal bedrijven in deze sector zijn schommelingen groter, en kunnen enkele uitschieters een forse impact hebben op het gemiddelde. Sinds de start van de aanpak van antibiotica bij kalkoenen is het gebruik gedaald met ruim 80%.

In de eendensector werd een inventarisatie uitgevoerd van het antibioticagebruik op alle bedrijven over de jaren 2021 tot en met 2023. Het gebruik ligt, zoals verwacht, op een zeer laag niveau.

In de legsector blijft het gemiddelde antibioticagebruik laag (2,11 DDDA). Het gebruik van derdekeusmiddelen was in 2024 nagenoeg nul. Het colistinegebruik blijft voor de komende periode een belangrijk aandachtspunt.

Salmonella aanpak

De Nederlandse pluimveesector werkt actief aan de monitoring, beheersing en bestrijding van Salmonella. Dit blijft essentieel om de voedselveiligheid, exportpositie en afzet- en verwerkingsmogelijkheden te waarborgen. Ook in 2024 vervulde AVINED een coördinerende rol. In overleg met sectorwerkgroepen, brancheorganisaties, overheidsinstanties en ondernemers is gewerkt aan het verbeteren van de aanpak en het verder terugdringen van het aantal besmettingen in de sector.

EU-doelstellingen

Dankzij de inzet en betrokkenheid van de sector bij de bestrijding van Salmonella heeft de Nederlandse pluimveesector de EU-doelstellingen herhaaldelijk behaald. Voorlopige cijfers over 2024 laten zien dat dit opnieuw is gelukt voor (groot)ouderdieren, vleeskuikens en vleeskalkoenen. Bij leghennen kwamen de Salmonellabesmettingen in 2024, net als in 2023, ondanks alle inspanningen boven de EU-doelstelling uit.

Salmonella-aanpak in de legsector

Sinds 2023 kampt de Nederlandse pluimveesector met een toename van Salmonellabesmettingen onder leghennen, met name door *S. Enteritidis*. AVINED heeft in 2024 verschillende acties uitgevoerd om de voedselveiligheid op hoog niveau te houden en het aantal besmettingen terug te dringen. Deze acties omvatten:

- **Verhoogde monitoring:** Uit de Salmonella-gegevens bleek dat oudere legkoppels vaker besmet

zijn dan jongere koppels. Dit komt mogelijk doordat de bescherming van de vaccinatie in de opfok na verloop van tijd afneemt. Daarom is de monitoring aangescherpt door een verhoogde monsternamen in te stellen voor legkoppels van 65 weken en ouder op IKB Ei-legbedrijven.

- **Dataverzameling en -analyse** van mogelijke oorzaken en risicofactoren voor besmettingen, zoals biosecurity, voer, ongedierte en gebruiksmateriaal.
- **Overleg en afstemming** met de sector, dierenartsen, deskundigen en de overheid over mogelijke oplossingsrichtingen en noodzakelijke maatregelen.
- **Communicatie en voorlichting** richting pluimveehouders over (preventieve) maatregelen om Salmonella te beheersen, onder andere via [nieuwsberichten](#).

Onderzoek en innovatie

Van onderzoek naar praktijk

De onderzoeks- en innovatieagenda richt zich op vraagstukken die bijdragen aan het versterken van de concurrentiepositie van de pluimveesector. De focus ligt op drie thema's: klimaat en circulariteit, voedselveiligheid en volksgezondheid, en (preventieve) diergezondheid en dierenwelzijn. Een sterke verbinding met de praktijk is daarbij essentieel. Projectideeën uit de sector vormen daarom de basis, welke worden getoetst door klankbordgroepen en adviescommissies met vertegenwoordigers vanuit de sector. Pluimveehouders kunnen onderzoeksvoorstellen aandragen via het formulier '[Indienen kennisvraag](#).'

Onderzoeksprogramma 2024

AVINED stelt jaarlijks, in overleg met sectorpartijen, het onderzoeksprogramma vast. Het onderzoek richt zich vooral op praktische 'veterinaire' vraagstukken en wordt grotendeels uitgevoerd door WUR en Royal GD. Voorbeelden van lopende onderzoeken zijn:

- PPS rondom de vaccinatie tegen vogelgriep.
- Onderzoek naar [tenenpikken bij leghennen](#).
- Inzicht in het ziekmakend vermogen van ORT-stammen bij dieren met verminderde afweer.
- Toetsen van immuunsuppressie door huidige Gumboro-veldstam.
- Onderzoek naar [oorzaken en oplossingen van vang- & ketenletsel](#).
- Onderzoek naar de aanwezigheid van ziekteverwekkers zoals Salmonella, vlekziekte en vogelgriep bij muizen en ratten rondom pluimveebedrijven.
- Integraal onderzoek in de vleesvermeerderingssector via [Breeders of the Future](#).

Communicatie over onderzoek

In 2024 is intensief gecommuniceerd over de resultaten van verschillende 'veterinaire' praktijkonderzoeken. Er verschenen meerdere interviews en artikelen in agrarische vakmedia, waaronder Pluimveeweb, Pluimveehouderij, Pluimvee en de AVINED nieuwsbrief.

Mijn Avined: Efficiënte dataregistratie voor pluimveehouders

Mijn Avined is een beveiligd platform waar pluimveehouders eenvoudig alle wettelijk verplichte gegevens kunnen registreren en raadplegen. Daarnaast gebruikt AVINED deze applicatie en de bijbehorende data om beleid effectief uit te voeren, te monitoren en te evalueren.

Kwaliteit en tijdige verwerking van I&R-gegevens

De kwaliteit en tijdigheid van I&R-gegevens zijn de afgelopen jaren verbeterd. In 2024 is extra ingezet op verdere optimalisatie. Zo ontvangen gebruikers direct een waarschuwing bij meldingen van mogelijke dubbele verplaatsingen, overschrijdingen van de stalcapaciteit of een onjuist leveringstype. Daarnaast worden in enkele sectoren automatische meldingen verstuurd naar betrokken partijen wanneer een verplaatsing te laat is geregistreerd of onlogisch is.

KIP-databank

De integratie van Kipnet in KIP heeft de omvang en functionaliteit van de KIP-databank verder vergroot. Dit vroeg het afgelopen jaar om extra aandacht voor gebruiksvriendelijkheid, verbeterde beveiliging en snellere prestaties. Daarnaast is ook in 2024 de audit succesvol afgerond volgens de normen van ISO 27001 en ISAE 3000.

HOSOWO

HOSOWO staat voor HygiëneOnderzoek, StalOnderzoek en WaterOnderzoek bij pluimveebedrijven. De HOSOWO-regeling is opgenomen in IKB Ei en IKB Kip. In 2024 kwam de Adviescommissie HOSOWO twee keer bijeen om te werken aan de verdere professionalisering van de regeling. In het eerste kwartaal vond een audit van het schemabeheer plaats op basis van de NTA-norm door de Vereniging van Schemabeheerders. Deze audit leverde enkele verbeterpunten op, waaronder het opstellen van een klachtenreglement en een reglement voor de Adviescommissie. De audit heeft als doel de regeling verder te professionaliseren en de weerbaarheid ervan te vergroten.

QS

Pluimveehouders die willen deelnemen aan het Duitse kwaliteitssysteem Qualität und Sicherheit (QS) hebben dit kunnen regelen via PLUIMNED als QS Bündler (coördinator). AVINED heeft deze dienstverlening in 2024 voortgezet zoals de leden dat gewend zijn. Het aantal deelnemende leden is stabiel gebleven ten opzichte van voorgaande jaren.

Inning retributies Nationaal Plan Residuen eiersector

In 2024 zijn de kosten die de NVWA in 2023 heeft gemaakt voor het Nationaal Plan Residuen in de eiersector gefactureerd. Door deze inning voor het NPR Eieren te koppelen aan de facturatiestromen van AVINED, wordt een efficiëntievoordeel voor de sector behaald. De NVWA heeft de analyse-uitslagen gedeeld, waaruit bleek dat geen van de geteste stoffen is aangetroffen.

Meldpunt IKB

Opvallende zaken of vermoedens van onjuist of afwijkend handelen kunnen (anoniem) worden gemeld bij het Meldpunt IKB. In 2024 maakten pluimveehouders, erfbetreders en derden, waaronder consumenten, hiervan gebruik. In totaal zijn er 7 meldingen binnengekomen. Alle meldingen zijn opgevolgd en afgehandeld.

IKB Ei

IKB Ei: doelmatig, smart en relevant in 2024

IKB Ei staat voor onafhankelijke kwaliteitsborging en ontzorgt deelnemers in het voldoen aan eisen en regelgeving. Vertrouwen is daarbij cruciaal. Consumenten zijn kritisch, zowel over de kwaliteit van hun voedsel als over de manier waarop het wordt geproduceerd. IKB Ei is een solide systeem om het vertrouwen in eieren hoog te houden en te versterken. In 2024 is, samen met het CCvD IKB Ei en de Raad van Beheer IKB, specifiek ingezet op de onderstaande onderwerpen.

■ IKB Ei doelmatig

Het reguliere schemabeheer is uitgevoerd volgens de eisen van ISO 17065 en Ketenborging.nl. De wijzigingen voor 2024 zijn succesvol ingediend bij de Raad voor Accreditatie (RvA), waarna de deelnemers hierover zijn geïnformeerd. Daarnaast heeft COKZ het aangepaste toezicht op IKB Ei-erkende legeindbedrijven voortgezet. Deze bedrijven ontvangen hierdoor minder vaak een controlebezoek dan bedrijven die niet deelnemen aan IKB Ei.

■ IKB Ei relevant

Voor IKB Ei is een nieuw logo gekozen en wordt de huisstijl aangepast. In 2025 wordt het 30-jarig bestaan van IKB Ei benut om het nieuwe logo te introduceren en de naamsbekendheid verder te vergroten. Dit gebeurt onder andere via publicaties en door gerichte communicatie naar bijvoorbeeld retailers.

■ IKB Ei smart

De controleprestaties van deelnemers worden geanalyseerd. Op basis van deze analyses geeft

AVINED extra uitleg over voorschriften of past voorschriften aan door ze te verduidelijken of te verwijderen. Dankzij de eerdere migratie van gegevens uit databank KIPnet naar databank KIP kan deze analyse nu efficiënter worden uitgevoerd, met meer beschikbare data binnen één centraal systeem.

■ IKB Ei markt

Met het Programma Monitoring Kritische Stoffen IKB Ei is ook in 2024 ingespeeld op mogelijke risico's, monitoring, voorlichting en bewustwording. Overschrijdingen zijn, conform de IKB Ei-voorschriften, door de betreffende deelnemers gemeld bij de NVWA, die de meldingen heeft opgevolgd. IKB Ei speelt in op marktontwikkelingen. Een van deze ontwikkelingen is de verkoop van eieren van leghennen waarbij de haantjes worden opgefokt of via in-ovo seksen worden geïdentificeerd. In 2024 is gestart met de opzet van een vrijwillige keuzemodule binnen IKB Ei voor bedrijven die willen aantonen dat zij volgens deze systematiek werken. Voor IKB Ei is dit een positief signaal dat het vertrouwen in het kwaliteitssysteem en het borgen van de voedselveiligheid versterkt.

Eieren		
Stofgroep	Aantal analyses	Aantal niet- conform
A6: Verboden stoffen	60	0
B1: Antibacteriële stoffen	90	0
B2a: Wormmiddelen	180	0
B2c: Biociden	180	3
B2e: NSAID's	60	0
B3c: Zware metalen	60	0
Aminoglycosiden	90	0
Polaire pesticiden	180	0
PFAS's	120	0

TABEL 1: Resultaten Programma MKS IKB Ei 2024

IKB Kip

IKB Kip, dát is kip van goede afkomst!

IKB Kip versterkt de license to produce van ondernemingen in de pluimveevleesketen, zowel binnen als buiten Nederland. Consumenten willen niet alleen zeker zijn van voedselveiligheid, maar hechten ook steeds meer waarde aan dierenwelzijn en duurzaamheid. IKB Kip speelt hierin een belangrijke rol als kwaliteitsborgingssysteem en draagt zo bij aan vertrouwen in de keten. Oftewel: IKB Kip, dat is kip van goede afkomst. In 2024 is, in samenwerking met het CCvD IKB Kip en de Raad van Beheer IKB, gericht gewerkt aan de volgende onderwerpen.

■ IKB Kip, een systeem om trots op te blijven

Ook in 2024 had IKB Kip een zeer hoge dekkingsgraad in Nederland. Opvallend is dat nieuwe aanvragen vooral uit het buitenland kwamen. Dankzij deze brede dekking is IKB Kip een serieuze gesprekspartner binnen de sector.

■ IKB Kip als efficiënt en effectief schema

De controleprestaties van deelnemers worden structureel geanalyseerd. Op basis van deze analyses wordt, waar nodig, extra uitleg gegeven over voorschriften of worden voorschriften aangepast, verduidelijkt of verwijderd. De eerdere migratie van data uit databank KIPnet naar databank KIP maakt het mogelijk om deze analyses nu sneller en efficiënter uit te voeren.

■ IKB Kip-schema en schemabeheer

In juni 2024 zijn verschillende wijzigingen binnen het IKB Kip-schema doorgevoerd. Deze zijn door de Raad voor Accreditatie geëvalueerd en beoordeeld als conform de eisen van ISO 17065. Dit bevestigt dat IKB Kip werkt op een onafhankelijke en transparante manier.

Tijdens deze wijzigingsronde heeft het Centraal College van Deskundigen ook gekeken naar voorschriften die hun relevantie hadden verloren. Zo is het voorschrift VC13 geschrapt, waardoor vleeskuikenhouders niet langer hoeven te documenteren waarom de overeenkomst met hun GPD-dierenarts is beëindigd.

■ IKB Kip ondersteunt deelnemers

Het secretariaat van IKB Kip beantwoordt doorlopend vragen van deelnemers en andere belanghebbenden. Er komen regelmatig vragen binnen over regelgeving die niet door IKB Kip kunnen worden beantwoord, omdat de verantwoordelijkheid hiervoor bij de overheid ligt. Wel gebruikt IKB Kip deze signalen om te bekijken hoe deelnemers beter kunnen worden voorbereid en niet onverwachts met overheidssancties worden geconfronteerd. In 2024 is besloten om de nieuwe wettelijke eisen rondom nood- en alarmsystemen op te nemen in IKB Kip. Het belang van dergelijke systemen voor dierenwelzijn wordt door IKB Kip volledig ondersteund. Hoewel wettelijke voorschriften soms zeer gedetailleerd zijn, verwachten we dat opname hiervan in IKB Kip bijdraagt aan meer duidelijkheid voor pluimveehouders. Daarnaast zijn in 2024 meerdere nieuwsbrieven verstuurd naar deelnemers. Deze nieuwsbrieven zijn terug te lezen op www.ikbkip.nl.

IKB PSB (IKB regeling voor de pluimveeservicebedrijven)

Belangrijkste ontwikkelingen in het programma

In 2024 is binnen IKB Ei en IKB Kip extra ingezet op het controleren van het reinigen in eigen beheer. Om dit proces verder te verbeteren, is in het najaar besloten om met alle betrokken pluimveepartijen te werken aan één gezamenlijke, sectorbrede aanpak.

Het schemabeheer van IKB PSB is in het eerste kwartaal van 2024 succesvol geaudit volgens de NTA-norm. Dit bevestigt de professionele en onafhankelijke werkwijze. Voor gezamenlijke vraagstukken zoekt IKB PSB actief aansluiting bij IKB Kip en IKB Ei, om zo kennis en kracht te bundelen.

Voor de cursus 'Verantwoord Pluimveeladen' zijn inmiddels drie aanbieders beschikbaar. Deze aanbieders en hun contactgegevens zijn te vinden onder [in te huren/erkende bedrijven](#) op de website van AVINED.

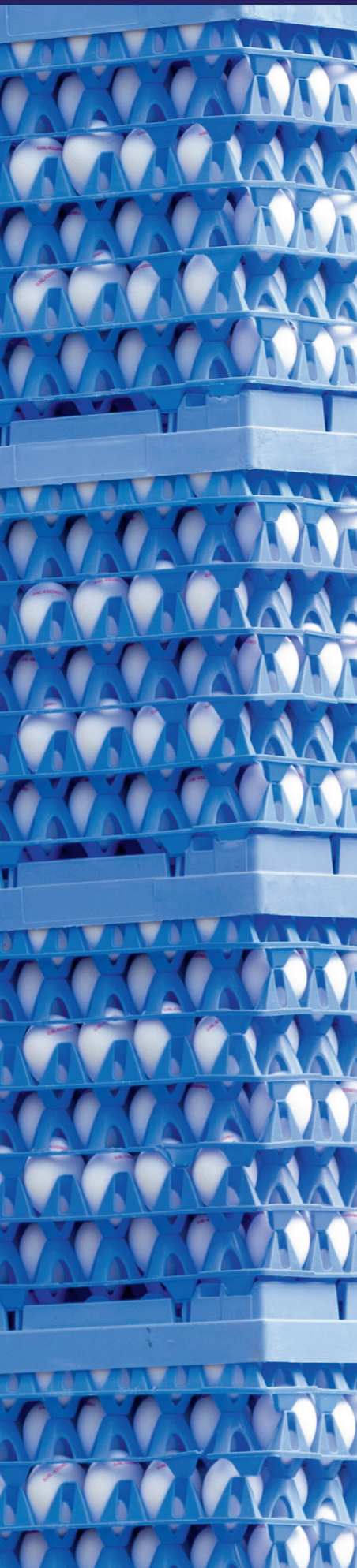
Vanaf 2025 neemt IKB PSB Onder AVINED plaats in het College van Deskundigen van het Keurmerk Plaagdier Management Bedrijven (PKMB). Deze stichting beheert de Integrated Pest Management (IPM) Knaagdierbeheersing en streeft daarbij naar effectieve plaagdierbeheersing met minimale impact op het milieu - een ambitie die IKB PSB actief ondersteunt.

Verduurzaming pluimveesector

In 2024 is AVINED gestart met het actualiseren van de verduurzamingsagenda, die zal uitmonden in de Pluimveevisie 2040. Deze visie richt zich op de thema's gezondheid van mens, dier en omgeving, dierenwelzijn, klimaat en circulariteit, en markt en economie. De conceptvisie is besproken binnen AVINED en met stakeholders, en wordt begin 2025 vastgesteld.

Samen voor een sterke Nederlandse pluimveesector

De Nederlandse pluimveesector werkt dagelijks aan het leveren van veilige producten voor consumenten, met oog voor mens, dier en milieu. Samen met de brancheverenigingen zet AVINED zich in voor realistisch overheidsbeleid en een gelijk speelveld binnen Europa. Daarbij is aandacht voor de toepassing van Europese regelgeving in de verschillende lidstaten, de bijzondere positie van de Nederlandse overheid ten aanzien van het vangen van pluimvee, en de herziening van de Europese transportverordening (EU 1/2005).

In 2024 is deze inzet vormgegeven via gesprekken met de overheid (NVWA en LVVN) en via gerechtelijke procedures. Dit heeft ertoe geleid dat de knelpunten en onrechtvaardigheden die de sector ervaart, beter onder de aandacht zijn gebracht. Het oplossen van deze knelpunten blijft echter noodzakelijk en AVINED blijft zich hiervoor inzetten.

Inkomsten en uitgaven

Transparantie over inkomsten en uitgaven is belangrijk om het vertrouwen in het werk van AVINED te waarborgen. In onderstaand overzicht zijn alle inkomsten en uitgaven voor de activiteiten van stichting AVINED in 2024 opgenomen.

	2023	2024
Netto omzet		
Deelnemersbijdragen	€ 2.281.978	€ 2.467.081
Opbrengst onderzoek en innovatie	€ 958.673	€ 1.694.348
Zelfcontrole	€ 126.534	€ 122.938
Nationaal plan residuen	€ 242.794	€ 336.078
Overige opbrengsten	€ 10.818	-
	€ 3.620.797	€ 4.620.445
Projectkosten		
Onderzoek & Innovatie	€ 444.937	€ 1.225.566
Monitoring Kritische stoffen	€ 227.638	€ 189.451
Registratie antibiotica	€ 140.328	€ 149.490
Zelfcontrole	€ 69.489	€ 57.526
Nationaal plan residuen	€ 211.276	€ 298.594
Projectkosten overig	€ 27.933	€ 17.412
	€ 1.121.601	€ 1.938.039
Kosten uitbesteed werk		
Ingehuurd personeel	€ 1.683.719	€ 1.830.061
Kantoorkosten		
Kosten automatisering	€ 517.816	€ 486.053
Verkoopkosten	-	€ 3.269
Overige kantoorkosten	€ 135.226	€ 117.983
	€ 653.042	€ 607.305
Algemene kosten		
Advieskosten	€ 104.248	€ 74.089
Accountantskosten	€ 12.208	€ 18.644
Overige algemene kosten	€ 18.770	€ 25.250
	€ 135.226	€ 117.983
Resultaat	€ 162.586	€ 245.117